

Projekt

z dnia 8 czerwca 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W GŁUCHOŁAZACH**

z dnia 8 czerwca 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2020 poz. 713 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020r. poz.218 z późn. zm.) - Rada Miejska w Głuchołazach uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 w gminie Głuchołazy, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Głuchołaz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Głuchołazach

Mariusz Migala

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Głuchołazach
z dnia 8 czerwca 2021 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025

**OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W GŁUCHOŁAZACH**

Spis treści

Rozdział I - Wiadomości ogólne	3
1. Wprowadzenie	3
2. Podstawy prawne programu	4
3. Definicje zjawiska przemocy.....	5
4. Rodzaje przemocy	6
5. Cykle przemocy.....	7
6. Cele programu	8
7. Założenia programowe.....	9
8. Realizatorzy Programu	10
9. Adresaci Programu	10
Rozdział II - Diagnoza problemów przemocy w rodzinie na terenie gminy Głuchołazy	12
1. Diagnoza sytuacji w oparciu o Raport na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Głuchołazy	12
2. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy na przestrzeni lat 2016-2020	14
3. Analiza SWOT Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025	26
4. Przewidywane efekty realizacji Programu.	27
Rozdział III - Zadania i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.....	29
1. Plan działań.....	29
2. Źródła finansowania	30

Rozdział I - Wiadomości ogólne

1. Wprowadzenie

Zjawisko przemocy w rodzinie należy analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc w rodzinie. Perspektywa systemowa, to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości i sposób życia. Niebagatelną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Przemoc domowa może być zatem skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest także kluczowym zagrożeniem dla rodziny. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązała gminy do opracowywania gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, których głównym celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska. Ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Zgodnie z art. 6 ust 2 ustawy gmina zobowiązana jest do realizacji czterech rodzajów działań:

- do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w

rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

- do prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- do zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- do tworzenia zespołów interdyscyplinarnych.

Zaznaczyć należy, że tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. W związku z tym Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie opracowany dla gminy Głuchołazy będzie miał charakter długofalowy. Działania podejmowane w ramach tego programu zaplanowano na lata 2021-2025, jednak w miarę potrzeb i w zależności od sytuacji społecznej termin ten może ulec zmianie, podobnie jak treść programu.

2. Podstawy prawne programu

Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Głuchołazach na lata 2020-2025 stanowią następujące przepisy:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 r. poz. 821),
3. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020 r. poz. 218),
4. Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
5. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),

6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209 z 2011 poz. 1245).

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Głuchołazy na lata 2021-2025 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych m.in.: Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021r, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

3. Definicje zjawiska przemocy

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i osobom stosującym przemoc w rodzinie, należy zdefiniować najważniejsze pojęcia związane z tym zagadnieniem.

Definicja najczęściej stosowana określa przemoc domową jako działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste.

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się specyficznymi cechami. Jest:

- intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą,
- naruszająca prawa i dobra osobiste ofiary - sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka jak: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,

- przyczyną cierpienia i bólu - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody, osłabiając jej zdolność do samoobrony.

4. Rodzaje przemocy

Wyróżniamy następujące rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięścią, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.

Przemoc seksualna - to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.

Przemoc psychiczna - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, brak zainteresowania i szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, stosowanie gróźb, itp.

Przemoc ekonomiczna - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Zaniedbanie - to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc dzieli się również na:

- **GORĄCĄ** - naładowaną furią, złością, gniewem, pełną ekspresji,
- **CHŁODNĄ** - bez gniewu, z premedytacją, uporządkowaną; mogą jej przyświecać pozytywne cele, tj. przekonania, filozofia, wiara.

Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są poprzez Procedurę Niebieskie Karty, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Szczegółowe zasady prowadzenia procedury określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

5. Cykle przemocy

Cykle przemocy opisała amerykańska psycholog Leonora E. Walker. Badając kobiety doznające przemocy w rodzinie, zaobserwowała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy: faza narastania napięcia, faza gwałtownej przemocy i faza miodowego miesiąca.

1. **FAZA NARASTAJĄCEGO NAPIĘCIA** - w zachowaniu sprawcy pojawia się napięcie, złość, poirytowanie; prowokuje awantury, traci panowanie nad emocjami, sięga po alkohol i inne środki odurzające. Ofiara uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się z wszystkich obowiązków, często przeprosza, doświadcza dolegliwości psychosomatycznych. W wyniku narastania napięcia często sama prowokuje awanturę.

2. **FAZA GWAŁTOWNEJ PRZEMOCY** - sprawca staje się gwałtowny, wpada w szał, wyładowuje się dokonując aktów przemocy. Ofiara stara się zrobić wszystko, żeby go uspokoić i ochronić siebie, jest bezradna. Po akcie przemocy jest w szoku, odczuwa wstyd, upokorzenie, przerażenie, staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.

3. **FAZA MIODOWEGO MIESIĄCA** - sprawca przemocy przeprosza, okazuje skruchę, żałuje, obiecuje poprawę, usiłuje tłumaczyć swoje zachowanie, zapewnia, że więcej tego nie zrobi; dba, kupuje kwiaty, prezenty. Ofiara przemocy zaczyna wierzyć w przemianę sprawcy, czuje się kochana, odczuwa bliskość, jest pełna nadziei. Po okresie miodowego miesiąca cykl

ten się powtarza. Faza miodowego miesiąca może różnie rozkładać się w czasie - może trwać od kilku do kilkunastu miesięcy, jednak mija i przemoc ponownie zatacza krąg- pojawia się faza narastania napięcia, następnie faza ostrej przemocy i miodowego miesiąca. Faza miodowego miesiąca ma bardzo duży wpływ na pozostawanie osoby jej doznającej w krzywdzącym związku. To tu powstają złudne nadzieje, że sprawca zmienił się. Łatwo pod wpływem tego co dzieje się w tej fazie, zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch **etapów**. Prawdziwym zagrożeniem, jakie niesie za sobą ta faza jest fakt, że przemoc w następnym cyklu jest jeszcze gwałtowniejsza.

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym. Jego skutkami są bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym oraz poważne i długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, a będące konsekwencjami przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

6. Cele programu

Cel główny programu

Podjęcie działań w kierunku minimalizowania rozmiaru i następstw zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Głuchołazy.

Cele szczegółowe programu

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

7. Założenia programowe

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Głuchołazy na lata 2021-2025 jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021. Głównym założeniem programu gminy Głuchołazy jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym z urzędu, najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna, za przemoc zawsze odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc, zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osób dotkniętych przemocą, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia osobą dotkniętą przemocą w rodzinie. Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem. Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej niezbędna jest kompleksowość podejmowanych działań. Z kolei efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje i mających kontakt z osobami dotkniętymi przemocą, jak również edukacja społeczna, mająca na celu przede wszystkim odkłamanie mitów i stereotypów, a także

zmianę obyczajów i postaw sprzyjających i usprawiedliwiających przemoc w rodzinie. Wzrost świadomości społecznej przyczyni się do zapobiegania przemocy, umożliwi szybsze reagowanie a także spowoduje, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

8. Realizatorzy Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany w latach 2021-2025 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuchołazach we współpracy z lokalnym samorządem, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami zajmujących się sprawami przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przy realizowaniu postanowień Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 rekomenduje się udział i współdziałanie między innymi następujących podmiotów:

1. jednostek organizacyjnych gminy Głuchołazy,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Głuchołazach,
3. Zespołu Interdyscyplinarnego,
4. policji, sądów, prokuratury,
5. ośrodków wsparcia i interwencji kryzysowej,
6. placówek oświatowych i wychowawczych: w tym szkół, przedszkoli, ośrodków wychowawczych,
7. placówek ochrony zdrowia,
8. organizacji pozarządowych,
9. kościołów i związków wyznaniowych,
10. społeczności lokalnych, środowisk i osób fizycznych.

9. Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest do mieszkańców gminy Głuchołazy, a w szczególności do:

1. osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
2. osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
3. osób stosujących przemoc w rodzinie;
4. świadków przemocy w rodzinie;
5. służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Rozdział II - Diagnoza problemów przemocy w rodzinie na terenie gminy Głuchołazy

1. Diagnoza sytuacji w oparciu o Raport na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Głuchołazy

W raporcie z 2017 r. stanowiącym odrębny dokument, przedstawione są wyniki analizy formularzy Niebieska Karta (formularze kart A, C i D), które wyłaniają grupy ryzyka narażone na wystąpienie przemocy w rodzinie. Następnie przedstawiono wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród przedstawicieli poszczególnych grup ryzyka oraz liczbę Niebieskich Kart założonych w latach 2011-2016. Na tej podstawie porównano poziom występowania zjawiska przemocy w gminie Głuchołazy z ościennymi gminami przy uwzględnieniu odsetka ilości Niebieskich Kart przypadających na 100 mieszkańców w gminach.

W nawiązaniu do wyników analizy danych zastanych zostało przeprowadzone badanie ilościowe w grupach ryzyka w postaci ankiety. Zastosowano dobór próby oparty na dostępności badanych. W związku z czym wyników badań nie można uogólniać na całą populację.

W pierwszej grupie ryzyka umiejscowiono seniorów. W badaniu wzięło udział 40 respondentów z dwóch stowarzyszeń, mianowicie 20 z Klubu Seniora Wichrowe Wzgórze przy MSM w Głuchołazach oraz 20 z Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. Marii Bilwin w Głuchołazach.

W drugiej grupie respondentami były osoby uzależnione od alkoholu, uczestnicy zajęć z dwóch stowarzyszeń tj. Stowarzyszenia Klubu Abstynenta Azyl w Głuchołazach oraz Stowarzyszenia Słoneczna Dolina. Tak jak w przypadku seniorów każde ze stowarzyszeń otrzymało po 20 ankiet.

Trzecią grupę badanych stanowili rodzice podopiecznych Gminnej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Głuchołazach. Do tej grupy trafiło również 20 formularzy ankiety.

Biorąc pod uwagę lata 2011-2016 w wyniku przeprowadzonej analizy danych zastanych stwierdzono, iż w 2011 r. ilość założonych w gminie Głuchołazy Niebieskich Kart była najniższa, wzrastała jednak sukcesywnie do 2015 r. Natomiast w 2016 r. ilość kart nie uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego. Zdecydowaną większość osób dotkniętych

przemocą stanowiły kobiety. Wiekowo najliczniejszą grupą dotkniętą przemocą były osoby w przedziale 26-35 oraz 46-55 lat. Duży odsetek stanowiły osoby w wieku powyżej 66 roku życia - ponad 17% badanej populacji. Z kolei 13% pokrzywdzonych to dzieci. Jak wynika z badań, poza omówioną grupą ujętą w analizowanych dokumentach, dodatkowym faktem jest to, iż w większości rodzin gdzie występuje przemoc domowa obecne są dzieci.

W przypadku osób stosujących przemoc w rodzinie zdecydowaną większość stanowili mężczyźni. Jednocześnie badania wskazały, że największą grupą stosującą przemoc były osoby wieku od 26-35 oraz w wieku 36-45 - reprezentantów tego przedziału wiekowego było prawie dwa razy tyle, co osób w wieku 0-17 i dwa razy tyle, co osób w wieku 66 i więcej.

Najczęstszą sytuacją stosowania przemocy w rodzinie była agresja skierowana przez męża w stosunku do współmałżonki. Takich przypadków odnotowano ponad 34%. Prawie co czwarty przypadek stosowania przemocy dotyczył agresji syna w stosunku do rodzica lub rodziców.

Wśród opisywanych form przemocy najczęściej występowały:

- **przemoc fizyczna** - wobec dorosłych i dzieci to popychanie i uderzanie;
- **uszkodzenie ciała** - wobec dorosłych: zasinienia i zdrapania, wobec dzieci: krwawienia i oparzenia;
- **przemoc psychiczna** - wobec dorosłych wyzwiska, poniżanie i krytykowanie, wobec dzieci wyzwiska i groźby;
- **przemoc seksualna** - stwierdzono, iż zjawisko zmuszania do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych występuje zarówno w przypadku dzieci jak i dorosłych;
- **inny rodzaj zachowań** - wobec dorosłych, jak i dzieci, najczęstszym przypadkiem są groźby karalne/znieważenie oraz niszczenie/uszkodzenie mienia.

Prawie połowa osób dotkniętych przemocą w rodzinie doświadczała jej od ponad roku. W większości osoby dotknięte przemocą czuły się zastraszone. Natomiast osoby stosujące przemoc w zdecydowanej większości były agresywne, ale jednocześnie w większości przypadków nie stawiały oporu policji.

W typowym obrazie osoby stosującej przemoc na pierwszy plan nasunęło się nadużywanie alkoholu, które wystąpiło prawie w 70% przypadków. Najwięcej przypadków działań policji związanych było ze stwierdzeniem zawartości alkoholu w organizmie osób

stosujących przemoc (41,7%). Większość osób stosujących przemoc nie widziało nic niepokojącego w swoim zachowaniu.

W ramach indywidualnego planu pomocy instytucje pracujące z rodzinami, w których występowała przemoc wykonały następujące działania:

- **jednostki organizacyjne pomocy społecznej** - praca socjalna, w tym cykliczne wizyty w środowisku (prawie 75%);
- **gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych** - informowała o możliwościach prawnych dotyczących zobowiązania osoby, która stosuje przemoc w rodzinie, do poddania się leczeniu odwykowemu;
- **policja** - stosowała działanie polegające na systematycznych wizytach sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby dotkniętej przemocą;
- **oświata** - obejmowała dziecko/dzieci pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
- **ochrona zdrowia** - kierowała osoby dotknięte przemocą do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej ze wskazaniem, co do dalszych ewentualnych konsultacji medycznych.

Przeprowadzona analiza danych zastanych z Niebieskich Kart prowadzonych w gminie Głuchołazy w latach 2011 – 2016 ukazała, że największymi grupami ryzyka odnośnie przemocy w rodzinie są: seniorzy, dzieci i osoby nadużywające alkoholu. Dwie pierwsze kategorie są narażone na przemoc, natomiast osoby z trzeciej kategorii mają skłonności do zachowań przemocowych.

2. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy na przestrzeni lat 2016-2020

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy w rodzinie jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuchołazach oraz funkcjonujący w jego ramach Zespół Interdyscyplinarny, który integruje działania wielu służb.

Zespół Interdyscyplinarny działający w gminie Głuchołazy w swoim pierwotnym składzie został powołany Zarządzeniem NR 50-PR.12/2011 Burmistrza Głuchołaz z dnia 2 lutego 2011 r. W obecnym składzie działa od 19 listopada 2020 r. Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego

funkcjonowania zostały określone w Uchwale nr XXXI/298/21 Rady Miejskiej w Głuchołazach z dnia 24 lutego 2021 r., która uchyliła uchwałę Nr LI/434/10 Rady Miejskiej Głuchołazach z dnia 10 listopada 2010 r.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: policji, ośrodka pomocy społecznej, sądu (kuratorzy), oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych.

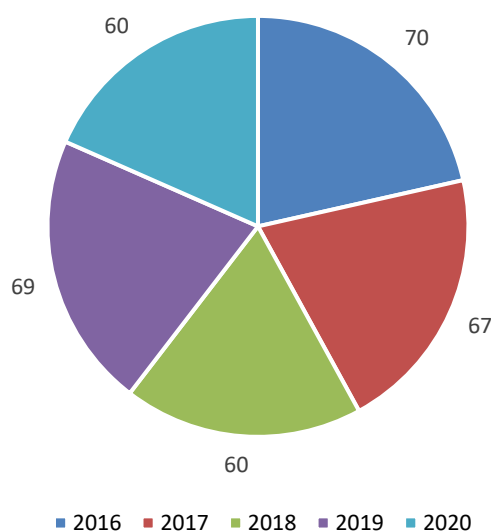
Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że liczba wszczętych procedur obniżała się w latach 2016-2018. W 2019 r. skala ujawnionych przypadków przemocy, w porównaniu do 2018 r. nieznacznie wzrosła i następnie spadła w 2020 r. do poziomu z roku 2018. Niemniej można stwierdzić, że przez ostatnich 5 lat utrzymuje się na podobnym poziomie, pomimo występowania epidemii koronawirusa, co obrazują poniższe dane.

Tabela nr 1: Liczba procedur "Niebieskie Karty" w latach 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wszczętych procedur w danym roku kalendarzowym	70	67	60	69	60

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Liczba procedur "Niebieskie Karty" w latach 2016-2020

Analizując udział poszczególnych instytucji uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieskie Karty” można stwierdzić, że w latach 2016-2020 najwięcej kart tj. 246 zostało założonych przez Komisariat Policji w Głuchołazach. Wynika to ze specyfiki pracy tej instytucji, której służby mają pierwszy kontakt z osobą doznającą przemocy lub stosującą przemoc w rodzinie. To policja w pierwszej kolejności podejmuje działania interwencyjne, mające na celu zabezpieczenie osób poszkodowanych oraz odizolowanie od sprawców. Ta instytucja najczęściej też staje się swoistego rodzaju źródłem pierwszych informacji, które mają gwarantować osobie doznającej przemocy w rodzinie właściwe postępowanie i podejmowanie odpowiednich działań.

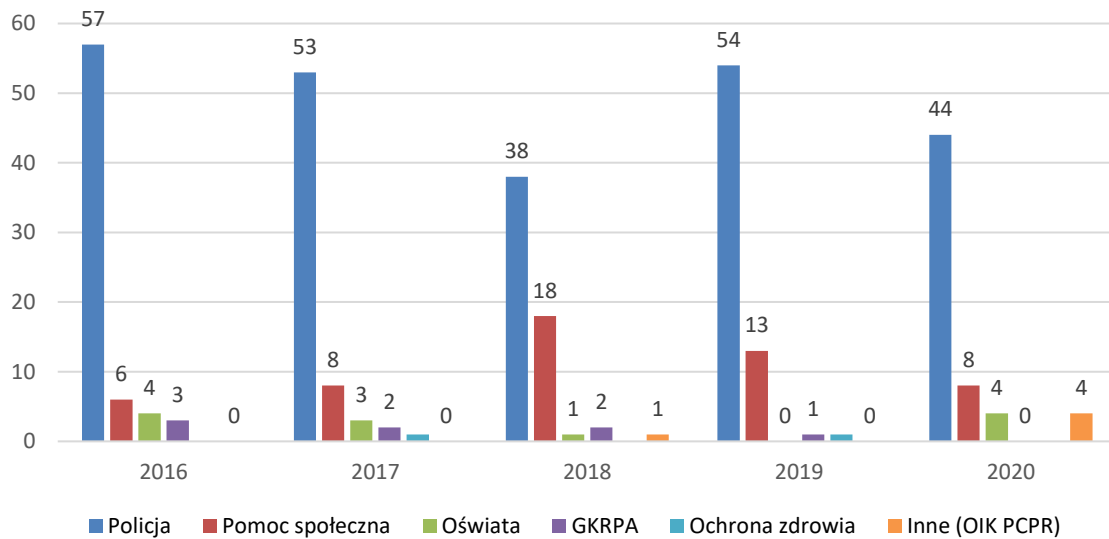
Zróżnicowanie w ilości wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” przez poszczególne instytucje związane może być z tym, że do niektórych instytucji osoby doznające przemocy trafiają dopiero w następnej kolejności. Tak może być w przypadku gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, gdzie nadużywanie alkoholu w rodzinie, ujawniane jest dopiero w przypadku wszczęcia procedury. Najczęściej pierwszą osobą, która ma do czynienia z ofiarą przemocy jest albo policjant albo pracownik socjalny. Osoby te reprezentują właśnie instytucje, które z założenia zajmują się pomaganiem, w tym pomaganiem w razie wystąpienia przemocy w rodzinie. Również przekazy medialne ugruntowały przekonanie, że w przypadku występowania przemocy należy kontaktować się z policją np. korzystając z numeru alarmowego.

Tabela nr 2: Liczba "Niebieskich Kart" założonych przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Policja	57	53	38	54	44
Pomoc Społeczna	6	8	18	13	8
Oświaty	4	3	1	0	4
GKRPA	3	2	2	1	0
Ochrony zdrowia	0	1	0	1	0
Inne (OIK PCPR)	0	0	1	0	4

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Liczba "Niebieskich Kart" założonych przez przedstawicieli podmiotów
wszczynających procedurę

Potwierdzają to również badania przedstawione w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2021 r., z których wynika, że osoby objęte procedurą Niebieskie Karty oceniają, iż w największym stopniu zaangażowani w podejmowanie działań w jej ramach pozostają przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz policji, na co wskazało odpowiednio 81% oraz 78% badanych respondentów. Wyniki te pokrywają się z opiniami samych pracowników badanych podmiotów, którzy również uznają te dwie instytucje za najbardziej zaangażowane w prowadzenie procedury "Niebieska Karta".

Koordinacją działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Głuchołazy zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem zgodnie z art. 9b pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest:

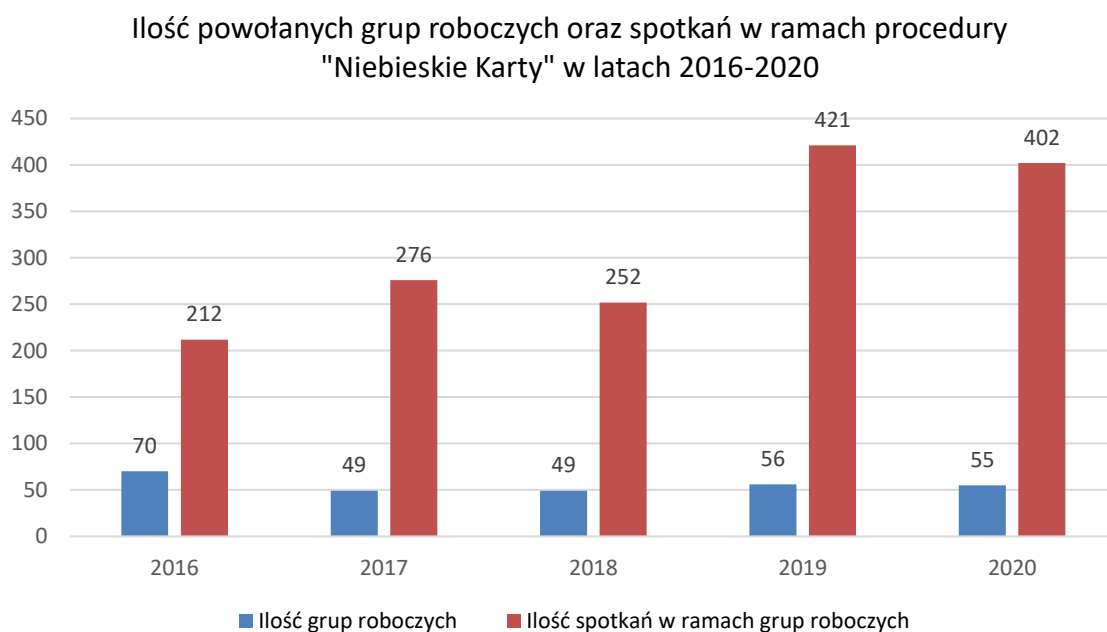
1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z wypracowaną w gminie Głuchołazy procedurą, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego po wypełnieniu formularza Niebieska Karta - A , wraz z członkami Zespołu powołuje grupy robocze, które pracują nad indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie. W latach 2016-2020 powołano łącznie 279 grup roboczych i odnotowano 1563 spotkania tych grup. Dane, o których mowa powyżej przedstawiono w tabeli nr 3.

Tabela nr 3: Ilość powołanych grup roboczych oraz spotkań w ramach procedury "Niebieskie Karty" w latach 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość grup roboczych	70	49	49	56	55
Ilość spotkań w ramach grup roboczych	212	276	252	421	402

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Praca grupy roboczej z rodziną, w której występuje przemoc realizowana jest w szczególności poprzez:

1. opracowanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin

zagrożonych wystąpieniem przemocy;

3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W skład grup roboczych wchodzi: dzielnicowi, pedagodzy, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Skład każdej grupy roboczej uzależniony jest od indywidualnej sytuacji danej rodziny. Członkowie grup roboczych współpracują ze sobą w zakresie minimalizowania zachowań przemocowych w danej rodzinie. Skala problemów, z którymi spotyka się Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze wymaga interdyscyplinarnego podejścia, a wieloletnia współpraca specjalistów z różnych dziedzin gwarantuje kompleksowość oraz zwiększenie efektywności i skuteczności ich działań. Sprawne współdziałanie służb i instytucji pozwala efektywnie wykorzystać ich zasoby, instrumenty i uprawnienia - zarówno na poziomie strategicznym jak i w indywidualnych przypadkach rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Praca w ramach grup roboczych to także działania skierowane do Sądu Rejonowego w Prudniku oraz Prokuratury Rejonowej w Prudniku. W ramach czynności podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji rodziny w przypadku gdy w rodzinie, w której dochodzi do przemocy, znajdują się dzieci - członkowie grup roboczych zawiadamiają Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Prudniku. Zgodnie bowiem z art. 12 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.

Powyższe działania na przestrzenie ostatnich 5 lat odzwierciedla Tabela nr 4. Analizując zawarte w niej dane liczbowe zauważyć można, że liczba zawiadomień złożonych na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odpowiada liczbie wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przedstawionych w tabeli nr 4.

Tabela nr 4: Działania podejmowane w ramach procedury "Niebieskie Karty" w latach 2016-2020

Rodzaj działania	2016	2017	2018	2019	2020
Zawiadomienia skierowane do Prokuratury Rejonowej lub Komisariat Policji w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie	70	67	60	69	60
Pisma skierowane do Sądu Rejonowego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny	25	19	27	33	28

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Poniżej zaprezentowane zostały niektóre dane dotyczące prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Prudniku postępowań, dotyczących przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich 5 lat. Dane te dotyczą działań podejmowanych przez sąd zgodnie z jego zakresem terytorialnym, obejmującym gminy: Biała, Głogówek, Głuchołazy, Lubrza, Prudnik. Nie są zbierane dane statystyczne z podziałem na poszczególne gminy, w związku z czym nie ma danych odnoszących się tylko do gminy Głuchołazy.

Tabela nr 5: Postępowania prowadzone przez Sąd Rejonowy w Prudniku w latach 2016-2020

Lp.	Działania	2016	2017	2018	2019	2020
1	Liczba postawionych aktów oskarżenia w tym z: art. 207 § 1 KK (207) art. 197 § 1 KK (209) (w tym z gminy Głuchołazy)	66	73	226	194	161
2	Liczba umorzonych spraw w wyniku postępowania sądowego w tym z: art. 207 § 1 KK (207) art. 197 § 1 KK (209) (w tym z gminy Głuchołazy)	2	1	4	5	1

3	Liczba skazanych w wyniku postępowania sądowego w tym z: art. 207 § 1 KK (207) art. 197 § 1 KK (209) (w tym z gminy Głuchołazy)	34	46	202	163	15
4	Liczba wyroków, które zakończyły się karą pozbawienia wolności (w tym z gminy Głuchołazy)	6	4	14	16	11
5	Liczba wyroków, które zakończyły się zawieszeniem wykonania kary (w tym z gminy Głuchołazy)	19	26	77	37	14
7	Liczba wyroków, które zakończyły się karą grzywny (w tym z gminy Głuchołazy)	3	4	23	34	26
8	Liczba wyroków, które zakończyły się karą ograniczenia wolności (w tym z gminy Głuchołazy)	4	8	86	76	102

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Prudniku

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie Ośrodków Interwencji Kryzysowej. Ośrodki takie funkcjonują w Nysie i Prudniku. Podstawowym celem działalności tych ośrodków jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego oraz podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej osobom pełnoletnim oraz rodzinom, mającym trudności w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych, doznających jakichkolwiek form przemocy w rodzinie lub będących w innych kryzysach życiowych. Ośrodek nie zajmuje się terapią długoterminową.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nysie swoją pomocą obejmuje osoby zamieszkujące teren powiatu nyskiego, w tym z gminy Głuchołazy. Poniższa tabela obrazuje działania prowadzone przez ten ośrodek na przestrzeni ostatnich 5 lat. Podobnie, jak w przypadku sądu nie są prowadzone statystyki dotyczące osób korzystających z oferowanej pomocy w rozbiciu na poszczególne gminy.

Tabela nr 6: Działania Prowadzone przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nysie w latach 2016-2020

Lp.	Działania	2016	2017	2018	2019	2020
1	Poradnictwo interwencyjne	344	267	277	93	73
2	Porady prawne	29	5	2	0	0
3	Pomoc psychologiczna	Wydano 68 skierowań	Wydano 28 skierowań	Wydano 28 skierowań	75 konsultacji psychologicznych	133 konsultacje psychologiczne
4	Liczba osób korzystających z zajęć korekcyjno-edukacyjnych (w tym: z gminy Głuchołazy)	16	15	15	15	0
5	Liczba osób, które zakończyły program korekcyjno-edukacyjny (w tym: z gminy Głuchołazy)	13	12	14	14	0

Źródło: dane Ośrodek Interwencji Kryzysowej Nysie

Z kolei Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Prudniku swoją pomocą obejmuje osoby zamieszkujące teren powiatu prudnickiego. Z przedstawionych danych wynika jednak, że mieszkańcom gminy Głuchołazy w sytuacjach kryzysowych także udzielane jest niezbędne wsparcie. Wyrażone wartości są liczbą udzielonych porad.

Tabela nr 7: Działania Prowadzone przez OIK w Prudniku w latach 2016-2020

Lp.	Działania	2016	2017	2018	2019	2020
1	Poradnictwo interwencyjne (w tym dla mieszkańców gminy Głuchołazy)	3626 (47)	1989 (76)	3071 (26)	3298 (90)	1367 (45)

2	Porady prawne (w tym dla mieszkańców gminy Głuchołazy)	75 (1)	78 (0)	108 (0)	75 (1)	22 (0)
3	Pomoc psychologiczna (w tym dla mieszkańców gminy Głuchołazy)	1006 (16)	915 (51)	1879 (13)	1195 (13)	449 (12)
4	Liczba osób korzystających z zajęć korekcyjno-edukacyjnych (w tym dla mieszkańców gminy Głuchołazy)	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	5
5	Liczba osób, które zakończyły program korekcyjno-edukacyjny (w tym dla mieszkańców gminy Głuchołazy)	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych

Źródło: dane OIK Prudnik

Na terenie gminy Głuchołazy od 2011 r. działa punkt konsultacyjny, udzielający m.in. pomocy osobom doznającym przemocy oraz członkom ich rodzin. W ramach jego działalności świadczona jest bezpłatna pomoc psychologiczna, prawna a także informacyjno-wspierająca. Oprócz porad w sprawach bezpośrednio związanych z problemem przemocy czy alkoholizmem w rodzinie - można także uzyskać pomoc prawną w sprawach spadkowych, alimentacyjnych, sprawowania wyłącznej opieki nad dzieckiem czy ustaleniem ojcostwa. Pomoc psychologiczna świadczona jest głównie osobom doznającym przemocy, żyjącym w rodzinach z problemem alkoholowym bądź nie radzącym sobie z trudnymi problemami życia codziennego.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym w latach 2016 -2020.

Tabela nr 8: Punkt Konsultacyjny w Głuchołazach w latach 2016-2020

Lp.	Działania	2016	2017	2018	2019	2020
1	Udzielone porady	168	90	111	99	45
2	Liczba udzielonych porad	94	58	64	45	27

Źródło: dane Urząd Miejski w Głuchołazach

Dzieciom z rodzin dotkniętych przemocą oraz z rodzin, w których występuje problem alkoholowy udzielana jest pomoc psychologiczna. Psycholog pracuje z dziećmi, które kierowane są do niego w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a także przez pedagogów szkolnych czy kuratorów sądowych w związku ze zgłaszanymi problemami. Najczęściej są to zaburzenia lękowe, zaburzenia emocjonalne, nastroju, odżywiania, nadpobudliwość, wagarowanie, zachowania buntownicze, destrukcyjne, agresja, nadpobudliwość, trudności wychowawcze itp. Z pomocy i poradnictwa korzystają także rodzice. W ciągu ostatnich 5 lat z poradnictwa skorzystało łącznie 71 dzieci tj. w 2017 r. - 31, w 2018 r. - 14, w 2019 r. - 24, w 2020 r. - 29 (za 2016 r. - brak danych).

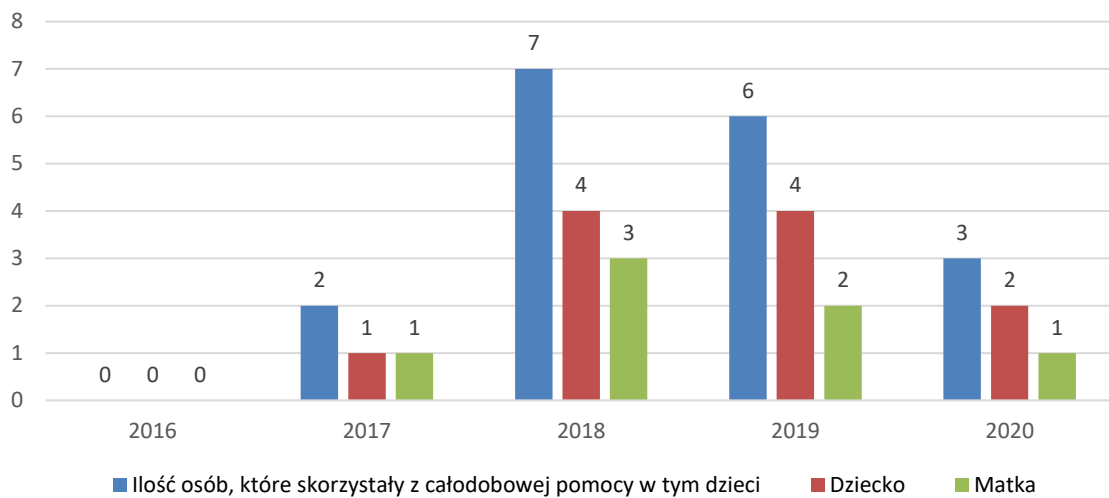
W ramach zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodku wsparcia gmina Głuchołazy w latach 2016-2020 współpracowała ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Opolu. Jak obrazuje tabela poniżej przez okres ostatnich pięciu lat w ośrodku przebywało łącznie 18 mieszkanek gminy, w tym 7 dzieci.

Tabela 9: Ilość mieszkańców Gminy Głuchołazy, którzy skorzystali z całodobowej pomocy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Opolu

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość osób	0	2 dziecko - 1 matka - 1	7 dzieci - 4 matki - 3	6 dzieci - 4 matki - 2	3 dzieci - 2 matka - 1

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Ilość osób, które skorzystały z całodobowej pomocy
Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Opolu

Wszystkie powyżej zebrane dane wyraźnie wskazują, że nadal istnieje potrzeba podejmowania szeroko zakrojonych działań zmierzających do zmniejszenia zjawiska przemocy na terenie gminy Głuchołazy. Wskazują one na potrzebę funkcjonowania grup roboczych oraz podejmowania interwencji i pomocowych oddziaływań wobec rodzin z problemem przemocy. Należy przy tym pamiętać, że problem przemocy jest często nie tylko przyczyną ale także skutkiem wielu innych, złożonych trudności, jakich doświadcza rodzina. Dlatego też skala problemów, z którymi spotykają się członkowie zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych wymaga interdyscyplinarnego podejścia. Współpraca specjalistów z różnych dziedzin gwarantuje kompleksową pomoc osobom uwikłanym w problem przemocy i daje szansę jego rozwiązania.

3. Analiza SWOT Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025

Mocne strony	Słabe strony
Działania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych	<ul style="list-style-type: none"> - Brak gratyfikacji finansowej za dodatkowe działania podejmowane w ramach obowiązków służbowych. - Obarczenie niektórych grup zawodowych (związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie) dodatkowymi zadaniami, wynikającymi z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zwiększającymi ich dotychczasowe zakresy obowiązków. - Brak wyspecjalizowanych komórek w poszczególnych instytucjach, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
Oferta usług dla rodzin dotkniętych przemocą	Brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych (brak zapisów w wyrokach sądowych)
Wypracowane lokalne procedury w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - Niewystarczający poziom wiedzy dotyczącej przemocy wśród przedstawicieli służb realizujących procedurę "Niebieskie Karty", - bierność niektórych instytucji w zakresie wszczynania procedury Niebieskie Karty związana z brakiem wystarczającej znajomości przepisów i wiedzy na temat odpowiedzialności w tym zakresie
Wyspecjalizowana i doświadczona kadra specjalistów z różnych instytucji i organizacji pozarządowych (w tym certyfikowanych specjalistów w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie)	Zbyt małe zaangażowanie przedstawicieli instytucji zobowiązanych do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
Zwiększona świadomość społeczeństwa dot. problemu przemocy w rodzinie i reagowania na sytuacje przemocowe	Zbyt mała świadomość społeczeństwa dot. problemu przemocy w rodzinie i reagowania na sytuacje przemocowe,
Istnienie sprawdzonych procedur (Niebieskie Karty)	Brak grup wsparcia i grup samopomocowych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, Brak liderów, wokół których mogłyby powstawać grupy samopomocowe

Istniejące zaplecze instytucjonalne m.in.: świetlica socjoterapeutyczna, stowarzyszenia senioralne, OPS, jednostki leczenia odwykowego, GKRPA, policja, prokuratura, sąd i kuratorzy sądowi	
Ujęcie potrzeb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2029	
Szanse	Zagrożenia
Integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny oraz rozwiązywanie problemów poszczególnych rodzin przez grupy robocze	Utrzymujące się stereotypy dotyczące społecznych ról kobiet i mężczyzn oraz metod wychowawczych
Możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa pozwalających na skuteczniejszą izolację sprawców od ofiar przemocy w rodzinie	Brak reakcji mieszkańców na przypadki przemocy w rodzinie związany z funkcjonującymi w społeczeństwie stereotypami oraz brakiem wiedzy o instytucjach zajmujących się problemem przemocy w rodzinie, Brak praktycznego wdrażania istniejących przepisów prawnych
Wzrost świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie	Niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy ze strony rodziny
Zintegrowanie działań wszystkich instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Brak systematycznej „superwizji pomagaczy”, co może prowadzić do wypalenia zawodowego lub/ i udzielania „nieefektywnej” pomocy
Utworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Odejście wyspecjalizowanych osób od systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rotacja pracowników
	Funkcjonujący w środowisku stereotyp, że przemoc w rodzinie to sprawa prywatna

4. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do wzrostu skuteczności pomocy i wsparcia udzielanego osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy

w rodzinie,

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

Rozdział III - Zadania i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025

1. Plan działań

1) Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych

W ramach zadania realizowane będą posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, które według swoich kompetencji udzielają pomocy osobom doznającym przemocy oraz członkom ich rodzin.

W ramach zadania Zespół Interdyscyplinarny prowadzi będzie działania uprzedzające, obejmujące:

- koordynowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie problemu,
- kampanie informacyjne (min. rozpowszechnianie ulotek, plakatów z informacją o możliwości uzyskania wsparcia)
- edukacja (m.in. szkolenie dla placówek oświatowych i innych w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy).

Grupy robocze pracować będą z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie zgodnie z procedurą Niebieskie Karty, w ramach której będą udzielać pomocy i wsparcia jej członkom w celu wyeliminowania zjawiska przemocy, prowadzić będą działania interwencyjne oraz wspierająco-terapeutyczne.

2) Prowadzenie poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W ramach zadania kontynuowane będzie prowadzenie punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie, w którym m.in. udzielane będą bezpłatne porady prawne, psychologiczne i informacyjno – wspierające.

3) Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia

W ramach tego zadania kontynuowana będzie współpraca z najbliższymi ośrodkami wsparcia ofiar przemocy.

4) Ochrona ofiar przemocy przed dalszym krzywdzeniem

Celem zadania jest zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa poprzez szybką i skuteczną interwencję służb do tego uprawnionych oraz podjęcie czynności, które zabezpieczą ofiarę przemocy przed dalszym jej krzywdzeniem np. odseparowanie osoby krzywdzonej od sprawcy przemocy.

5) Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom, w których występuje przemoc

Celem zadania jest podnoszenie wiedzy i umiejętności osób zajmujących się profesjonalną i kompleksową pomocą ofiarom przemocy. Konieczny jest dalszy udział w szkoleniach, warsztatach, superwizjach, umożliwiających nabycie i podnoszenie kompetencji odnośnie rozpoznawania zjawiska przemocy, pracy z ofiarą i sprawcą, tworzenia planów pracy i diagnoz.

6) Pomoc dla sprawców przemocy

Do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. W gminie Głuchołazy prowadzone będą działania interwencyjno-ostrzegawcze wobec sprawców przemocy. Policjant w ramach działania grupy roboczej przeprowadzać będzie rozmowy dotyczące aspektów odpowiedzialności karnej, konsekwencji za popełnione czyny. Sprawcy wzywani będą na posiedzenia grup roboczych. Fakt niestawienia się na spotkanie będzie dla sprawcy rodził negatywne skutki, polegające na tym, że może on nie mieć możliwości wypowiedzenia się, co do sytuacji związanej z jego osobą. Sprawcy motywowani będą do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a w przypadku nadużywania alkoholu wnioski w tej sprawie kierowane będą do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Źródła finansowania

Zakłada się, że Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 w gminie Głuchołazy finansowany będzie ze:

1. środków finansowych z budżetu samorządu,
2. środków finansowych z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych,

pozarządowych, programów celowych i unijnych, na podstawie złożonych wniosków,

3. środków w ramach budżetów jednostek organizacyjnych gminy Głuchołazy oraz innych podmiotów i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Sprawozdanie z realizacji Programu corocznie przygotowuje Zespół Interdyscyplinarny i przedstawia je Burmistrzowi Głuchołaz oraz Radzie Miejskiej w Głuchołazach.

Wyk. Katarzyna Łojko, Marzena Wróbel

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020r. poz.218 z późn. zm.).

Zakładając, że niniejszy program będzie stanowił strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, oczekuje się, iż przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących zjawisk patologicznych.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce ze względu na negatywne skutki zdrowotne, emocjonalne i społeczne. Zapobieganie przemocy wymaga wdrożenia kompleksowego, zorganizowanego i zaplanowanego programu, którego realizacja powinna przyczyniać się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego. Dane statystyczne głuchołaskiego zespołu interdyscyplinarnego oraz doświadczenie zdobyte przez lata realizacji programu pokazują, że zjawiska przemocowe stają się stałym elementem naszego życia społecznego. Cele, podobnie jak w poprzednio realizowanym programie, odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie na terenie gminy Głuchołazy.